

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball,
Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

Índex

1. Característiques de la ILP
2. Posicionament d'ECAS

ANNEX 1.- Compareixença al Parlament: ILP de la RGC, 02.02.2015

ANNEX 2.- Nota de premsa 21.04.2015

ANNEX 3.- Reflexions d'ECAS amb motiu del debat parlamentari sobre la ILP per una Renda Garantida de Ciutadania, Juliol 2015

1. CARACTERÍSTIQUES DE LA ILP

Després d'anys d'esperar un canvi en les polítiques socials en el sentit que es garanteixi un mínim vital per a les persones que no tenen els recursos necessaris per a una vida digna, avui s'està discutint a nivell parlamentari la ILP per a una Renda Garantida de Ciutadania. Es tracta d'una iniciativa amb un ampli suport de la societat civil (presentada amb més de 120.000 signatures) que busca una resposta a la situació de moltes persones que abans de la crisi ja no disposaven dels mínims ingressos suficients, i que amb el DECRET 384/2011, de 30 d'agost, de desplegament de la Llei 10/1997, van veure encara més limitats els seus recursos i des de llavors pateixen un procés progressiu d'afebliment dels seus drets.

Aquesta ILP representa una sèrie de millores significatives per a la població beneficiària en relació a la Renda Mínima d'Inserció fins avui vigent.

1.1. Alguns dels aspectes més significatius:

- Un dels seus principals objectius és "desenvolupar la promoció de la persona, el seu empoderament i la millora de les condicions que l'han dut ha requerir la prestació"
- El Sistema de Serveis Socials "ha de vetllar per la necessària adequació als plantejaments que emanen de la RGC, i en cap cas s'ha de pensar en la seva inactivitat i desmantellament. Els poders públics de Catalunya han de garantir la possibilitat d'itineraris, accions i serveis d'inclusió i integració social per les persones que requereixin d'un acompanyament i suport de caràcter social"
- Caràcter suplementari: "té per objecte suplir la manca total o parcial d'ingressos econòmics". I tots els ingressos o prestacions es consideraran ingressos, i per tant són objecte de càmput per determinar el nivell de rendes de la persona i la consegüent quantia de la RGC, en la qual es tindrà en compte el conjunt d'ingressos de la unitat familiar o de convivència.

1.2. Sobre els requisits de la persona beneficiària:

- És un dret individual. A partir dels 18 anys, amb residència legal continuada de 12 mesos a Catalunya (amb l'excepció de les dones reagrupades), sense computar les sortides prèviament comunicades. En són exemptes les dones víctimes de maltractaments que hagin arribat a Catalunya.
- Es destina a tota persona major d'edat que "no disposi d'ingressos superiors als mínims garantits que equivalen a la quantia de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya", revisable anualment. Es computarà el patrimoni familiar, però en cap cas l'habitatge habitual.

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

Distribució segons la ILP de l'import anual i mensual segons el número de persones d'una llar:

Núm. persones	€ any	€ mes
Per a 1 persona	7.967,73	664
Per a 2 persones	13.545,14	1.129
Per a 3 persones	19.122,55	1.594
Per a 4 persones	24.699,96	2.058
Per a 5 persones	30.277,37	2.523
i successivament		

1.3. Sobre altres requisits:

- "La no resposta administrativa a la sol·licitud en el termini establert comportarà el reconeixement del dret des del primer dia del mes en què la persona demandant hagi acreditat la manca de recursos econòmics..."

- Duració del dret a percebre la prestació econòmica: "Ho és per tot el temps en què s'acrediti la situació de necessitat i el compliment dels requisits establerts...". Aquest dret s'ha de renovar "necessàriament cada dos anys".

- Sobre les obligacions del titular de la prestació: comunicar canvis de la situació personal o familiar, que podran representar un canvi en la quantia de la prestació; fer la sol·licitud sense perjudici de qualsevol altra prestació econòmica; facilitar la tasca de les persones que han d'avaluar la seva situació; mantenir-se inscrit com a demandant d'ocupació i no rebutjar una oferta de treball adequada; i trobar-se de forma permanent a Catalunya durant el temps que es cobri la prestació.

- Suspensió del dret a percebre la prestació: per haver obtingut un treball de caràcter temporal que signifiqui uns ingressos superiors als que donen dret a la prestació; per no atendre de forma justificada els requeriments de l'òrgan gestor; per no tramitar o rebutjar qualsevol altra prestació a la que es pugui tenir dret.

- Extinció del dret a percebre la prestació: per pèrdua de qualsevol dels requisits necessaris; per incompliment de les obligacions regulades en la llei; per la no comunicació del canvi de les circumstàncies personals, familiars o laborals.

- El seu finançament és a càrrec del pressupost de la Generalitat de Catalunya. El seu pagament s'efectua en 12 mensualitats.

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

2. POSICIONAMENT D'ECAS

2.1. En l'anterior legislatura

Des d'un principi la nostra organització va donar suport a aquesta iniciativa. A més de signar la ILP, vàrem col·laborar en la seva redacció per tal d'introduir alguns conceptes que consideràvem molt importants, com ara que l'objectiu de la llei havia de centrar-se en **desenvolupar l'autonomia de la persona i apoderar-la**. En conseqüència, calia contemplar com una part inseparable d'aquesta prestació les accions del Govern per **garantir el suport i l'acompanyament** dels processos de les persones beneficiàries, així com preveure els serveis que poguessin contribuir a la inclusió i a la integració social de les mateixes.

El febrer de 2015 se'ns va demanar comparèixer a la Comissió de Benestar del Parlament en el marc del procés de discussió de la proposta de llei i vàrem expressar a la Cambra la nostra opinió favorable. Alguns dels aspectes valorats positivament se centren en que és una via per tenir **una renda única contra la pobresa** que reconeix el dret individual de la persona i que implica un canvi en el sistema dels serveis de benestar. Obliga a una modificació i **racionalització** dels mateixos, amb una reducció de prestacions que ha de repercutir en una **major cohesió i complementarietat** entre aquestes. La RGC ha de fer que les persones beneficiàries no siguin dependents, sinó tot el contrari; ha d'afavorir que portin a terme les accions necessàries per apoderar-se i millorar les seves competències per tal de sortir de la situació de risc d'exclusió.

Per altra banda, teníem algunes **objeccions**, en especial a les quanties per a cada membre addicional de la unitat familiar. Al nostre entendre resultaven excessivament elevades, doncs amb set membres es rebrien 3.453 euros al mes. Tampoc estàvem d'acord amb la feble obligatorietat d'acceptar una oferta de treball, que depenia en bona part de la interpretació del concepte de "treball adequat". I vàrem deixar constància d'un altre factor de preocupació que fa referència a la possibilitat de sortir de la situació de risc d'exclusió d'aquelles persones que, per les seves característiques o condicions personals, difícilment trobaran una feina al mercat laboral ordinari (ANNEX 1).

En el marc del procés parlamentari, a l'abril de 2015 ECAS va emetre una nota de premsa (ANNEX 2) en la qual instàvem el Parlament a "aprovar amb urgència mesures que assegurin uns mínims vitals per a tothom" i "garantir la continuïtat de les accions" en la següent legislatura, així com a fer "un **estudi econòmic rigorós i contrastat** que permeti conèixer el cost real que suposaria la Renda Garantida de Ciutadania".

El juliol de 2015 vàrem redactar un document amb les reflexions exposades amb motiu del debat parlamentari de la ILP (ANNEX 3) en el qual defensàvem un Estat del benestar fort que fos garant d'uns ingressos mínims per a tota la ciutadania i concretàvem algunes propostes:

1. El **compliment de l'article 24.3 de l'Estatut de Catalunya**, que preveu garantir uns ingressos mínims a tota la població i reconeix un dret individual.
2. La **unificació dels ajuts en una única prestació** i la racionalització del sistema de prestacions socials, amb la urgent modificació de les ajudes avui existents i de la seva gestió. En definitiva, defensem un sistema de protecció social integrat.

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

3. La necessitat d'incorporar **instruments per a la capacició i autonomia** de les persones beneficiàries.
4. L'aplicació de la llei obliga a un **treball interdepartamental** que permeti la transversalitat de la seva gestió i de les mesures de suport i acompanyament.
5. El **caràcter suplementari** de la prestació implica contemplar totes les possibles prestacions no contributives, el subsidi d'atur o les prestacions assistencials, prioritzant les provinents de l'Estat. En última instància, la RGC hauria de complementar la quantia de la prestació fins arribar a 664€/mes.
6. El mateix caràcter suplementari de la prestació ha d'**impedir pràctiques fraudulentament al mercat laboral**. En el marc de l'economia submergida es realitzen contractes de mitja jornada comptant amb la RGC i la resta d'hores treballades (fins arribar a la jornada completa real) es remuneren mitjançant acords informals, sense cotitzar a la Seguretat Social.
7. És urgent **crear activitat** per tal d'evitar que cap ciutadà resti passiu i cal, per tant, focalitzar esforços a identificar noves maneres de construir **alternatives d'ocupació** perquè la ciutadania sigui activa i autònoma.
8. La RGC ha de ser **flexible en les condicions exigides** i adaptar-se a la realitat de cada persona. Cal ser àgil en la resolució de les demandes i disposar d'un sistema automàtic d'entrada i sortida de la prestació en funció a les condicions personals de cadascú. Ens referim especialment a la necessitat de **fer compatible aquesta renda amb els contractes laborals** encara que siguin esporàdics, de poques hores o de curta durada, per tal d'evitar que el risc de perdre la RGC faci rebutjar una feina que malgrat pugui ser breu, sempre significa un espai d'aprenentatge i d'experiència en el procés d'apoderament de la persona.
9. La **duració il·limitada** de la prestació amb un control periòdic cada dos anys es valora positivament per permetre els processos personals, de vegades llargs, dels beneficiaris.
10. La quantia fixada en relació a l'Índex de Renda de Suficiència ens sembla correcta, sempre i quan es porti a terme la seva **actualització anual** prevista.
11. Per tal que la **població immigrant sense residència regularitzada** pugui accedir a la prestació un cop complert l'any de residència cal que tots els ajuntaments procedeixin sense dilació al seu **empadronament**.
12. Entenem que existeixen dificultats per a la immediata i total implantació de la llei, i per tant s'hauria de negociar una **progressiva aplicació de la llei** que signifiqui un import inicial inferior al que preveu la ILP, i uns increments progressius al llarg dels següents anys. Cal fixar, en tot cas, un temps limitat com a període d'implantació.
13. La disparitat de càlculs sobre la suma que representa la seva aplicació obliga a realitzar un **càlcul rigorós i imparcial** a partir de la previsió de beneficiaris, les complementarietats que es poden donar i les possibles quanties a abonar. En el cost de la RGC caldria contemplar dues vessants: la prestació econòmica i els programes de suport, acompanyament personal i inserció laboral.
14. Per últim, volem recordar que la inversió social té una gran capacitat de generar un **impacte transformador** en la societat, i d'eradicar la pobresa quan es tracta de garantir uns ingressos mínims per a tothom. És urgent,

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

per tant, que el Govern fixi l'aprovació i l'aplicació de la RGC com una de les principals prioritats en les seves responsabilitats.

2.2. En la present legislatura

Ens trobem que, després d'haver quedat congelada la ILP al finalitzar la darrera legislatura, en aquests moments es troba de nou en procés de discussió parlamentària. Tenint en compte que considerem prioritari donar resposta a la ciutadania que està patint per manca de recursos econòmics, desitjaríem que la llei fos aprovada de manera definitiva per a la seva **immediata aplicació** i demanen al Govern i a totes les forces polítiques que prioritzin el benestar de la població per sobre dels interessos partidistes.

Si fa un any era urgent i creïem en la conveniència de **substituir el PIRMI**, que havia patit moltes modificacions i limitacions que feien inadequada la prestació econòmica que incloïa, avui és encara més peremptori perquè la pobresa és cada dia més severa i profunda. I lluny del que podríem esperar, les petites modificacions que s'han fet en la RMI no han permès recuperar encara, malauradament, el nivell de cobertura que teníem el 2010.

Ens preocupa el **baix nivell d'inversió en protecció social**, molt per sota de la mitjana d'Europa i molt lluny del compliment dels Acords de l'Estratègia Europea 2020, que estem compromesos a assolir. No comprenem la poca importància que es dona a la capacitat transformadora d'una major inversió social per reduir els nivells de pobresa i vulnerabilitat.

En aquest context, i assabentats de l'existència d'una contraproposta del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies als termes que planteja la ILP, demanem als poders polítics, però també a tots els signants de la ILP, que malgrat les discrepàncies i les diferents propostes que puguin donar-se s'obri un **procés de negociació** que permeti arribar a un acord, prioritant en tot cas els interessos de la població que avui està patint.

Som conscients que no serà plenament el que cada una de les parts proposa, però l'entestament en postures diametralment oposades només ens portarà a no aconseguir avançar en el procés d'aprovació de la present ILP i, per tant, a un major patiment de les famílies que avui esperen tenir uns ingressos mínimament dignes. Un acord significaria el **primer pas en el camí vers la seva implantació**, que considerem imprescindible davant la situació de precarietat i vulnerabilitat de milers de llars.

De la proposta governamental destaquem:

Quantia mensual de la prestació segons el número de persones de la llar:

Núm. persones	Juliol 2017 % IRSC	2022 % IRSC
Per a 1 persona	500€ 75%	664€ 100%
Per a 2 persones	555€ 84%	996 150%
Per a 3 persones	609€ 92%	1004€ 151%
Per a 4 persones	665€ 100%	1013€ 153%
Per a 5 persones	700€ 105%	1021€ 154%

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

1) Es fixa un període de transitorietat de 5 anys, que considerem que comporta una **progressió excessivament lenta**. Es perllonga massa el període per a la total implantació, de manera que el 2017 les persones beneficiàries cobrarien el 75% de la renda de suficiència (500€/mes) i fins el 2022 no arribarien al 100% de la mateixa (664€/mes).

2) L'**increment percentual per cada nou membre és molt reduït** en el cas dels fills: a partir del tercer membre representa només un 1%, és a dir 8€/mes. Si ho comparem amb la ILP el diferencial és molt gran, doncs una família de 6 membres segons la contraproposta del Govern cobraria 1.029€/mes, en lloc dels 2.980 €/mes que planteja la ILP.

Considerem que el percentatge que s'aplica per a cada fill és insuficient, especialment davant la **debilitat de la inversió en polítiques de suport a la família i a la infància** que hi ha actualment al nostre país. Creiem que aquest percentatge s'hauria d'incrementar per compensar el dèficit d'altres polítiques familiars, i es podria presentar com una opció política per proporcionar una major complementarietat entre dues possibles prestacions d'ajut a les famílies amb fills, avui no integrades.

3) Ens preocupa que les quantitats que es proposen inclouen una **renda complementària de 150€/mes** per persona vinculada al compromís de seguir un Pla d'inserció laboral o un Pla d'inclusió social. En cas que la persona no compleixi, la prestació es mantindrà però sense aquesta quantitat, la qual cosa reduirà la RGC en 150€/mes. Això significa que al 2017, en els casos d'incompliment del pla per part de la persona beneficiària, la renda seria de 350€/mes, una quantitat molt baixa que significa un 22,5% de pèrdua, aproximadament. L'ingrés acabaria sent fins i tot menor al de l'actual RMI (424€/mes) i afectaria directament al conjunt dels ingressos de la unitat familiar, incloent els infants.

En relació a aquest punt, ens preguntem sobre qui recaurà la responsabilitat d'avaluar l'incompliment del pla pactat i, per tant, qui assumirà la responsabilitat de decidir aquesta reducció en els ingressos del beneficiari, així com qui farà el seguiment dels canvis demanats a la persona beneficiària i durant quant de temps s'aplicarà la mesura restrictiva.

4) D'igual manera seria necessari definir clarament qui i com es gestionarà aquest recurs. És a dir, no només la gestió de la distribució econòmica corresponent, sinó, gairebé més important, **com és farà el seguiment i el suport** a les persones receptores de la renda garantida, i quin pressupost es preveu per fer viable aquest aspecte que considerem fonamental pel bon funcionament de la prestació.

5) Tanmateix, valorem positivament el **caràcter indefinit** de la prestació, sempre i quan les condicions que varen justificar la concessió de la RGC continuïn vigents. Per tant, és necessària una **avaluació del grau de compliment dels plans cada 12 mesos**, una praxi que pot ser una bona eina per millorar el procés de les persones i donar seguretat sobre la correcta recepció de la renda.

6) Trobem a faltar la **descripció dels diferents perfils** que tenen dret a aquesta renda garantida, i ens preguntem quines alternatives es plantegen com a suport i seguiment en funció de les necessitats formatives i de capacitat de cada persona beneficiària, així com quina política es preveu per a aquelles que mai no aconseguiran incorporar-se al mercat laboral. En aquest sentit, és obligat definir el tipus de **programes complementaris** que existiran per cobrir les necessitats dels diferents perfils de beneficiaris i,

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

alhora, evitar que es converteixin en persones dependents de per vida, sense adquirir les eines necessàries per a la millora de les seves competències i autonomia.

7) Entenem el concepte de renda complementària a totes les altres prestacions i compatible amb les prestacions de dependència i d'atenció als infants, la qual cosa hauria de comportar la **compactació i racionalització de les prestacions** que el sector social fa temps que demana. Considerem que es tracta d'una decisió molt necessària per a l'eficàcia del nostre sistema de protecció que amb la implantació de la RGC resultaria ja ineludible.

8) Es proposa la incompatibilitat de la renda RGC amb les rendes del treball a excepció d'aquelles persones beneficiàries que tinguin una feina a temps parcial, cas en el qual seran compatibles durant un temps limitat. Creiem que s'haurien d'estudiar molt millor les possibles alternatives existents per tal que mai es rebutgi un treball esporàdic, parcial o de curta durada per una qüestió d'incompatibilitat amb la renda; hauria de ser tot el contrari, que **una ocupació pugués significar un incentiu econòmic** o d'altre tipus, i per tant, fos motor per a la recerca de feina.

Caldria estudiar quin és el topall que s'estableix per poder **complementar les dues vies d'ingressos**, i que podria traduir-se en un petit increment dels recursos disponibles per a la persona que treballa. Creiem que cal potenciar l'**articulació, flexibilitat i adaptació entre l'ocupació i la RGC**.

9) Identifiquem una qüestió que no està del tot resolta que fa referència al **dilema de si la RGC exigeix una contraprestació**. Des de l'experiència de les nostres entitats volem aportar el nostre parer, essent conscients que no és fàcil trobar el model idoni a adoptar. Si partim del fet que la RGC és un **dret universal** no és lògic exigir cap obligació en concepte de retorn del que la persona rep, si bé això no equival a entendre que les persones beneficiàries puguin percebre la renda com a subjectes passius. Entenem que han de portar a terme un procés de canvi i de millora que els ofereixi noves alternatives per desenvolupar una vida més autònoma, amb capacitat de convertir-se en **ciutadans actius i participatius**. Aquest principi ens obliga a pensar en accions educatives, de responsabilitat ciutadana i de participació, amb l'objectiu d'ajudar a la millora de les competències personals i a la consecució d'una ciutadania més activa.

Creiem que s'haurien de crear instruments que permetin **l'activació i aprofitament de les capacitats de la ciutadania** per tal que cada persona sigui protagonista de la seva pròpia trajectòria d'inclusió. S'hauria d'aconseguir **no per obligació, sinó per responsabilitat** que cada persona se sentís subjecte actiu i, per tant, participés en el procés de construcció d'una societat més cohesionada en la qual tothom té alguna cosa a aportar.

Aquest mateix principi implica que és necessari impulsar **mesures per evitar abusos** i procurar la millor utilització dels recursos públics, encara que com ja hem apuntat també caldria idear-ne per possibilitar la creació d'incentius.

10) Estem convençuts que l'aplicació de la RGC permetrà un **millor aprofitament dels recursos disponibles** gràcies a la necessària reestructuració i compactació del nostre sistema de protecció amb una **major agilitat i desburocratització dels processos administratius** per sol·licitar i resoldre les diferents ajudes.

ILP per a una RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Valoració d'ECAS davant la proposta de la consellera de Treball,
Afers Socials i Famílies | Desembre 2016

Creiem que els terminis per a la discussió s'han acabat i **avui és l'hora de la negociació** per començar un camí, que hauria de ser sense retorn, cap a una major cobertura de les necessitats de la població. L'entenem com un dret de ciutadania i és necessari prioritzar-la per sobre de qualsevol altra mesura de govern per tal de construir una societat més cohesionada i amb major reconeixement de la condició de ciutadania. Esperem, doncs, que el temps restant de debat sigui curt i ens permeti aprovar i implantar la RGC de forma urgent. La ciutadania no pot esperar més.

ANNEX 1 | Compareixença al Parlament: ILP per una Renda Garantida de Ciutadania (RGC) | 02.02.2015

A. INTRODUCCIÓ

Moltes gràcies per convidar-me. Parlaré des de dues representacions com a CAPSIF i com a ECAS, encara que com aquesta segona organització m'acompanya en aquesta taula la Rosa Balaguer directora del Casal dels infants i que és la secretaria d'ECAS i per tant, proposem se'ns escolti des d'una experiència compartida.

ECAS ha estat sempre al costat d'aquesta iniciativa, vàrem ser uns del signats de la demanda al Parlament perquè s'acceptés a tràmit i vàrem ser un punt de recollida de signatures, col·laborant així a arribar a les 121.000 signatures (més del doble de les necessàries). Però ens preocupa que, després de tenir el suport de tots els grups parlamentaris, la urgència en el procediment que tothom desitjava no s'està donant; potser l'excés de compareixences està dilatant la tramitació parlamentària.

B.- RAONS PER DONAR SUPORT A LA INICIATIVA

A continuació exposaré algunes raons per donar suport a aquesta iniciativa

- **El compliment de l'article 24.3 de l'Estatut d' Autonomia de Catalunya**, que diu que *"les persones o famílies que es troben en situació de pobresa tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els assegurï els mínims d'una vida digna, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen"*, **és un argument prou important per a donar suport a aquesta iniciativa.**

- **Els acords de l'Estratègia europea 2020**, en què els països signants –entre ells l'Estat espanyol– es comprometien a reduir en 20.000.000 el nombre de persones en situació de pobresa i exclusió social per a l'any 2020; no s'estan complint i cada dia tenim un major nombre de pobres. La pobresa colpeja amb força a la població que res té a veure amb els que han generat la crisi, però que són els que més estan patint les seves conseqüències, i en aquest cas destaco la problemàtica de la pobresa infantil. Tenim problemàtiques fa uns anys quasi inexistentes, com la pobresa energètica o la manca d'habitatge; recordem el nombre d'execucions hipotecàries a Catalunya, que el 2012 i el 2013 han superat les 18.000 cada any. Les dades de l'EPA de 2013 ens mostren que hi ha un 13,3% de llars catalanes amb tots els membres a l'atur, quan el 2008 només representaven un 4,4%, i un 12,3% dels treballadors avui són pobres perquè els seus salaris no arribem a superar el llindar de la pobresa.

- Igualment determinant per al nostre posicionament és **l'evolució de les desigualtats en els darrers anys**: Espanya és el segon país europeu, junt amb Letònia, on més han crescut. L'exposició de motius d'aquesta proposta de llei, on es descriu la realitat social, avui s'ha quedat curta perquè estem encara pitjor: tenim més atur, més famílies sense recursos, més pobresa infantil i més desigualtats.

- La raó més important per a nosaltres és la constatació que el nostre país es troba en un **nivell d'inversió en protecció social molt per sota de la resta d'Europa**: a Catalunya el 2011 representava el 22,1% del PIB, mentre que a la UE se situava en el 29% del PIB. (En el cas de les polítiques a favor de la infància i la família, les proporcions són molt minses: 0,9% i 2,2%, respectivament.) Darrerament, malgrat que s'ha destinat

més del 70% dels pressupostos de la Generalitat a polítiques socials, ens trobem en un nivell d'inversió semblant a 2004, quan el grau de necessitats no era ni de lluny el que tenim ara.

- Però encara ens reafirmem més en la nostra opinió si tenim en compte l'**impacte positiu de les transferències socials** en la lluita contra la pobresa. Les dades ens ho mostren: el 2011 la taxa de risc de pobresa abans de les transferències era del 42,7% i es reduïa fins el 26,3% després de les pensions, i fins el 19,1% després de totes les altres transferències. Aquestes xifres ens haurien d'obligar a invertir molt més en polítiques socials, ja que està demostrat que el seu impacte és summament positiu i, a la llarga, resulten molt més barates que les polítiques pal·liatives que avui s'apliquen.

Ens sentim involucrats en aquesta proposta perquè **vàrem participar com a tercer sector en el procés de definició de la llei**. Vàrem mantenir diferents reunions en el procés inicial i vàrem fer propostes per a introduir alguns conceptes més socials que consideràvem que la llei havia d'incloure, i que van ser recollits de manera pràcticament íntegra en el text definitiu. Demanàvem que es potenciés el caràcter educatiu, d'acompanyament i suport a les persones, i per això les entitats creiem que és fonamental garantir la possibilitat d'itineraris, accions i serveis d'inclusió i integració social per a aquells beneficiaris que requereixen d'un acompanyament i suport individual.

Si com entitats socials estem molt vinculats a la proposta de Renda Garantida de Ciutadania, no ho estem menys des del **CAPSiF**: en més d'una ocasió ha estat un tema de debat i reflexió en la recerca de noves polítiques socials que ajudin a cohesionar la nostra societat, avui en perill de fractura social. Hem reflexionat sobre les rendes garantides i ens hem plantejat que aquestes haurien de marcar una nova fita en les polítiques socials. Per al Consell Assessor la RGC és la plasmació dels drets i deures dels ciutadans, perquè d'una banda s'estableix una redistribució de la riquesa generada i, per l'altra, a canvi, hi ha un retorn social. Creiem que és important establir programes el més individualitzats possible per què la RGC comporti –sempre que sigui possible– un compromís cap un mateix i cap a l'entorn (ja sigui la família o la comunitat). **La RGC hauria de tenir aquesta doble funció: la de cobrir uns ingressos mínims i la de dignificar les persones**, establint activitats que ocupin el seu temps, generant un compromís social que pot enfortir la dignitat personal, apoderar als individus i incrementar la cohesió social.

Aquest nou enfocament requereix molta pedagogia per trencar l'imaginari sobre la suposada dependència que crea i sobre el poc incentiu que genera per al treball, però com que l'ocupació remunerada difícilment serà l'única fórmula per a la inclusió social en el futur, ja que perd la centralitat de les polítiques de protecció social, es requereixen polítiques suficientment flexibles i innovadores per adaptar aquesta ajuda social a la nova realitat del mercat laboral. Un mercat en el que, per altra banda, cal tenir present que no tots tenen les competències per desenvolupar-hi una activitat amb normalitat, mentre que tots tenen el dret de rebre una RGC.

Des del CAPSiF afirmàvem que la RGC és **l'últim esglaó de la xarxa de protecció social** per a les persones més vulnerables. I aquesta ha de tenir com un dels seus principals objectius la dignitat de les persones, que exigeix un mínim vital i la possibilitat de poder decidir sobre la seva vida, i per això cal **desenvolupar la promoció de la persona, el seu apoderament i la millora de les condicions que l'han dut a requerir aquesta prestació**. És a dir, creiem que la RGC hauria de **generar benestar i cohesió social entre la ciutadania, i per tant garantir la defensa dels drets fonamentals i la dignitat humana**. Hauria també d'afavorir i potenciar l'autonomia personal, familiar, econòmica i social. I per últim hauria de generar aquells instruments que permetessin l'activació de les capacitats, entenent que és un element clau per tal

que les persones se sentin protagonistes de les seves pròpies trajectòries d'inclusió i projectes de vida.

Creiem convenient que la llei garanteixi uns mínims recursos per a la cobertura de les necessitats bàsiques de la persona, i valorem positivament el seu caràcter **suplementari de tot tipus d'ingressos econòmics derivats del treball i de prestacions** que hauran de permetre a la persona mantenir un nivell d'ingressos fruit del còmput de les diferents fonts d'ingressos per cobrir les seves necessitats bàsiques.

Valorem com a molt important la flexibilitat i la complementarietat entre els diferents ingressos per renda del treball o d'altres, així com la **flexibilitat i agilitat per entrar i sortir del programa** i canviar la quantia a cobrar, segons vagin modificant-se la situació laboral de la persona. Aquesta pràctica actualment ha estat un problema repetit en la gestió de la Renda Mínima d'Inserció, i caldria evitar aquesta mala pràctica trobant una efectiva complementarietat entre les distintes prestacions existents, qüestió que el CAPSiF ha assenyalat en el darrer document sobre habitatge per tal d'impedir que aquelles persones que reben un ajut per habitatge vegin cancel·lada l'ajuda del PIRMI.

Som molt conscients que és controvertit el fet que qualsevol ajuda social no contempli una contraprestació obligada, i creiem que caldria posar en valor el fet que tot ciutadà, no per obligació, sinó com a resposta responsable i com a element transformador de sí mateix, hauria d'assumir algun tipus de compromís vers la societat. Ens preocupa que la RGC pugui augmentar el nombre de persones inactives que no participen en cap àmbit de la comunitat com a ciutadanes, doncs si això passés s'hauria aconseguit el contrari del què és desitjable.

Algunes d'aquestes reflexions que apuntava el CAPSiF les hem expressat en diferents documents i informes d'aquests darrers anys¹ i crec que hem mantingut una posició constant al demanar una revisió de la RMI o d'altres opcions que possibilitin la garantia d'uns mínims vitals a la ciutadania. En destacaré alguns fragments:

Subratllàvem que **"una via per millorar l'aprofitament dels recursos disponibles és l'establiment d'una única ajuda social bàsica**, que representaria la simplificació i la compactació de les prestacions econòmiques adreçades a la subsistència. Aquesta prestació es podria completar amb l'establiment de molt poques prestacions, més integrades, eliminant el sistema d'ajudes actual, complex i burocràtic, que permetria simplificar, agilitar i reduir costos de gestió i de control, i també molèsties als ciutadans." I afegíem: "... A continuació apuntem algunes propostes que ens proporcionarien elements positius per a la sostenibilitat del nostre Estat del benestar. Algunes són **d'aplicació urgent**, altres s'haurien de preveure al llarg de la legislatura i d'acord amb la seva viabilitat econòmica. **La RGC, entesa com una única prestació, per al CAPSiF significa la millor opció per a "optimitzar els recursos, i procedir a la simplificació i racionalització de l'Administració** amb l'eliminació de les duplicitats, les estructures supèrflues i els òrgans innecessaris, ja que la seva eliminació representaria un estalvi econòmic considerable, a més de millorar la qualitat de l'atenció

¹ Document per la Cimera social (març 2013) que no es va celebrar

Recomanacions davant la celebració del debat general al Parlament sobre l'increment de la pobresa i les desigualtats a Catalunya (Març 2014)

Comentaris i propostes en relació amb el Ple extraordinari del Parlament sobre la pobresa i les desigualtats) (Abril 2014)

Valoracions i propostes sobre El Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya (Desembre 2014)

Reflexions i propostes en matèria de Política social d' habitatge (Gener 2015)

a les persones gràcies a la simplificació dels procediments administratius... Som conscients que hem de fer sostenibles les polítiques socials en l'escenari de les finances actuals, però és urgent que **el Govern actuï amb decisió i rapidesa per tal de resoldre un problema que ve de lluny**, sobre el qual no hi ha hagut voluntat política per resoldre-ho."

Creiem que és possible unificar una sèrie de prestacions i que fer-ho significaria disposar d'una quantitat important per a la necessària sostenibilitat. Apuntem algunes mesures a prendre que un estudi en detall permetria valorar en termes de viabilitat, i que passarien per englobar la part de subsistència de les PNC (a excepció de les corresponents ajudes de tercera persona), les prestacions a persones amb discapacitat (invalidesa) i les pensions per a la gent gran (jubilació); també es podrien complementar, si no s'arribés a la quantia corresponent a la RGC, amb les pensions contributives de la seguretat social, ja que RGC hauria de poder, potser amb un període de temps per fer una aplicació en fases, disposar d'un mínim garantit per a tota la ciutadania de Catalunya.

Amb aquest objectiu creiem que primerament era "necessari fixar els mínims irrenunciables per cobrir les necessitats bàsiques de les persones al llarg de les diferents etapes de la vida i, després de conèixer el cost de la cobertura d'aquests mínims, identificar el manteniment del pes de la inversió en PPSS en el pressupost de la Generalitat per aconseguir la seva sostenibilitat a curt i llarg termini, considerant que la manca de certes inversions socials avui pot significar majors desigualtats i un increment de despesa en un futur, amb el consegüent empitjorament de les condicions de vida de la ciutadania i l'augment de les problemàtiques socials."

C. PUNTS DE LA LLEI A DESTACAR

Per acabar voldria comentar alguns dels temes d'aquesta proposta de llei que potser comporten més dubtes o han generat canvis en el model actual de polítiques socials.

a) El reconeixement d'un dret

Aquest reconeixement comporta la garantia de la cobertura de la prestació a càrrec del Govern de Catalunya per a totes les persones que compleixin les condicions fixades, que es fonamenta en cobrir les necessitats bàsiques per a una vida digna per mitjà d'un ingrés mínim de subsistència. Aquest reconeixement significa recuperar les condicions anteriors al decret de 27 de juliol de 2011, quan el nombre de prestacions no se supeditava a cap partida pressupostària prefixada, sinó que depenia de les necessitats; és a dir, del nombre de sol·licituds, i en conseqüència els pressupostos eren ampliables per garantir els drets. És doncs un canvi que valorem molt positivament.

b) L'edat com a factor que dóna dret

Sobre l'edat necessària per tenir el dret a aquesta prestació es donen un ampli ventall de parers. En alguns països l'edat fixada son els 18 anys i en altres passen als 25 (com la RMI a casa nostra). Amb aquesta limitació, a aquells que tenen una edat inferior a la fixada només se'ls concedeix l'ajut si tenen persones dependents a càrrec o disposen d'un informe social que ho justifiqui. Creiem que la proposta de 18 anys és molt positiva, doncs hem patit moltes dificultats en el cas de la RMI per aconseguir que un jove menor de 25 anys pugui ser beneficiari, ja que només en casos molt especials se'ls concedeix. Considerem que cal garantir a través de la RGC, o per mitjà d'una renda d'emancipació, aquest ingrés als joves sense recursos.

c) L'acreditació de la residència legalitzada a Catalunya de 12 mesos

és un factor important, però caldrà valorar tot tipus de circumstàncies que poden dificultar actualment la regularització de les persones estrangeres en un moment de manca d'ocupació que els impedeix aconseguir el permís de residència. Al CAPSiF creiem que cal defensar el dret a aquesta renda a totes les persones i estudiar les diverses fórmules possibles segons la situació. Les persones en situació administrativa irregular també han de poder tenir accés a la RGC, ja sigui per un període limitat en situacions d'urgència, o amb l'establiment de determinats requisits, sempre i quan no comporti l'exclusió per causes administratives. Cal recordar que l'article 15 de l'EAC reconeix aquests drets de la persona, i que els apartats 1 i 2 donen suport a aquest plantejament².

d) Càlcul de la quantitat de la prestació

Alguns països estableixen un nivell d'ajuda segons el càlcul de necessitats bàsiques (menjar, vestit, subministraments, etc.) o, com en la present proposta, fixen la quantia d'acord amb l'**indicador de renda de suficiència (7.967,63 € any)**, un indicador vàlid si s'actualitza, doncs darrerament la seva revisió ha estat congelada durant anys. Altres fixen una quantitat predeterminada que es pot augmentar segons el canvi de condicions de la persona. I altres el vinculen al subsidi d'atur, al salari mínim, o a la pensió mínima. Caldria valorar pros i contres de les diferents opcions.

e) La duració de la prestació

La majoria dels països no posen límits a la permanència de la prestació, sempre i quan els beneficiaris compleixin els requisits i acreditin que es troben en circumstàncies similars. Altres, però, fixen uns terminis que poden renovar-se segons les circumstàncies de les persones (oscil·len entre 9 mesos i dos anys). Aquest ha estat un punt de discussió en relació a la RMI que caldria aclarir en la RGC tenint en compte que és obligada la revisió periòdica per al seguiment i el control dels casos, a fi de garantir el bon ús dels diners públics. La revisió fa referència a la qüestió de quina sortida es dona a aquelles persones que, per les seves característiques, difícilment entraran mai al mercat laboral i, per tant, com normalment es diu, es converteixen en crònics als quals s'hauria de trobar alguna sortida per oferir-los.

f) L'exigència d'un retorn social

Un aspecte que en ocasions ha estat conflictiu és l'exigència d'un **retorn social** de qualsevol prestació que es rebi, qüestió que no sempre hi hagut unanimitat en el model a aplicar. El CAPSiF apuntava "la possibilitat que hi hagués, per part dels beneficiaris, en la mesura del possible, **un retorn social en benefici de la comunitat.**" Un retorn que no l'entendem com una contraprestació, sinó que té un valor de recurs educatiu i de suport que permet el desenvolupament de les competències i capacitats de la persona beneficiària.

Aquest model implica que la persona beneficiària hauria d'acordar un **pla individualitzat** en què es definiran les accions i activitats a seguir per tal d'aconseguir la millora de les seves capacitats i la seva autonomia. Els termes d'aquest compromís tenen un caràcter

² Art. 15 de l'EAC.

Apart. 1 Totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

Apart. 2 Els drets que aquest Estatut reconeix als ciutadans de Catalunya es poden estendre a altres persones, en els termes que estableixen les lleis.

educatiu que busca apoderar el beneficiari com a individu en el seu entorn familiar, ocupacional i comunitari. S'haurien d'aconseguir uns canvis i una millora en les actituds, habilitats, competències i hàbits de la persona, i per tant qualsevol activitat que el beneficiari hagi acordat realitzar en el marc del seu pla no hauria de tenir un caràcter exclusiu de retorn a la societat, sinó que hauria de definir-se i valorar-se pel seu caràcter transformador i educador de la persona, així com per la correspondència amb la solidaritat social.

De tota manera, volem ressaltar que quasi tots els sistemes d'ingrés mínim contempnen la disponibilitat per treballar com un requisit necessari i el rebuig d'una oferta de treball està penalitzat. En alguns països és una condició *sine qua non* i la persona ha de signar un contracte d'integració personal, la qual cosa implica un major compromís per a la persona beneficiària, però en altres llocs, com en la present proposta de llei, es diu que el treball i les pràctiques han de ser els adequats "per les competències de la persona", la qual cosa pot significar una via per eludir algunes ofertes laborals. El caràcter de centralitat del treball li dóna un valor que ja s'apuntava en l'Edat Mitjana, tal com deia Eiximenis i Vives³, i malgrat que avui és un bé escàs, cal no menysprear-lo i trobar noves maneres de practicar-lo.

g) L'excessiva responsabilitat en el Sistema de Serveis Socials

Valorem positivament que es potenciï un sistema integral de serveis socials i que aquests siguin els responsables de vetllar per la necessària adequació als plantejaments de la RGC, així com de garantir la possibilitat d'itineraris i serveis d'inclusió per a les persones beneficiàries que ho requereixen per al seu desenvolupament personal. Però ens sembla un greu perill no preveure **incrementar els recursos humans i econòmics d'aquests serveis socials**, doncs tal com ha passat amb la Lapad i amb les situacions d'urgència actuals, aquests no poden respondre a totes les demandes que es produeixen.

h) L'accessibilitat a l'ajuda

Com a última reflexió, vull afegir que, com passa moltes vegades als serveis socials, es produeix el que es coneix com a "efecte Mateu": aquell que més té, més rep. Estudis recents ens mostren que la gent que es troba en situacions més marginals no arriben a gestionar la demanda d'aquesta prestació perquè estan fora del sistema, per incapacitat o per altres raons, la qual cosa significa que l'existència d'aquest dret no sempre és garantia que les llars que realment ho necessiten, a la pràctica ho tinguin. Per vèncer aquest inconvenient hauríem de trobar la manera d'aconseguir un repartiment real dels recursos públics segons les necessitats, per la qual cosa s'hauria de tenir una bona informació d'aquests casos per portar un seguiment proper i continuat.

Per acabar, voldria assenyalar que si veritablement avui no fos possible la total implantació de la proposta que planteja la ILP, després d'aprovar-la amb urgència sí que es podria iniciar la seva aplicació entre alguns dels col·lectius més vulnerables, com poden ser les famílies sense uns ingressos mínims amb persones dependents a càrrec, i progressivament anar incorporant la resta de col·lectius segons el grau de necessitat.

Teresa Crespo
ECAS i CAPSIF

Barcelona, 2 de febrer de 2015

³ Eiximenis: " tothom està obligat a treballar: "... ningú de la comunitat no deu ésser permès estar ocios per res, car l'ociositat fa l'home inútil, e no solament inútil ans encara lo fa damnós a la cosa pública... [...] E generalment hagés que hom ocios en lo mon no deu ésser sostingut, ne en regne, ne en ciutat, ne en la vila, en la casa, car pertot met foc; per les quals coses deu ésser esquivat així com aquell qui és gran enemic de la cosa pública".

ANNEX 2 | ILP PER UNA RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

Les entitats socials insten el Parlament a aprovar amb urgència mesures que assegurin uns mínims vitals per a tothom

- El compromís de les forces polítiques hauria de garantir la continuïtat de les accions en la propera legislatura
- Cal un estudi econòmic rigorós i contrastat que permeti conèixer el cost real que suposaria la Renda Garantida de Ciutadania

Barcelona | 21.04.2015

Avui conclou la ronda de compareixences al Parlament de Catalunya en relació a la Iniciativa Legislativa Popular per una Renda Garantida de Ciutadania i, davant la **situació d'emergència social** que les entitats d'atenció als col·lectius més vulnerables constatem cada dia, la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social **demanem al Parlament que doni resposta amb la màxima celeritat** a la petició presentada amb el suport de més de 120.000 signatures i cinquanta organitzacions.

Després d'una vuitantena de compareixences al llarg de deu mesos, a les entitats socials que veiem en la RGC un instrument útil en la lluita contra la pobresa **ens preocupa la confusió generada en les darreres setmanes** al voltant del model de prestació que planteja la ILP i el cost que podria representar, amb **interpretacions equívokes i càlculs desmesurats** que s'utilitzen per desqualificar i titllar d'inviable la proposta.

Recordem que la ILP sorgeix amb la voluntat de **donar compliment a l'article 24.3 de l'Estatut de Catalunya**, segons el qual "les persones o famílies que es troben en situació de pobresa tenen **dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els assegurí els mínims d'una vida digna**, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen". Aquest és l'objectiu i els nostres representants polítics tenen l'obligació de fer-lo efectiu. Per tant, **reclamem al Parlament compromís i determinació** per emprendre les accions que han de fer viable el mandat de l'Estatut.

En aquest sentit, **demanem un estudi rigorós i contrastat que permeti conèixer el cost real que suposaria**, ja que les referències durant les compareixences i en el debat públic a diferents models de renda –garantida, bàsica, mínima, de subsistència...— ha donat peu a estimacions molt disperses, que van des dels 1.570 fins els 52.900 milions d'euros.

Sense perdre de vista la necessitat de reactivar l'economia i crear ocupació, amb les actuals taxes d'atur **cal evitar els processos d'empobriment i exclusió** mitjançant prestacions que assegurin uns ingressos mínims, començant de manera urgent per aquells col·lectius que es troben en una situació més vulnerable. En relació a les limitacions pressupostàries, considerem que **no hi pot haver cap despesa ni inversió més prioritària que la de garantir una vida digna a tothom** i apel·lem a la funció redistributiva dels governs i a la seva capacitat per obtenir els ingressos necessaris per sostenir el model social que estableix el marc legislatiu.

La urgència d'una prestació com la que planteja la ILP de la RGC, agreujada per la **reforma pendent de la Renda Mínima d'Inserció**, exigeix accions immediates que no poden veure's posposades ni interrompudes per les eleccions del 27-S, i per garantir aquesta continuïtat instem les forces polítiques a incloure en els seus programes electorals l'acord que adopti el Parlament com a punt de partida.

ECAS és una federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social que agrupa un centenar d'organitzacions sense afany de lucre que atenen 795.000 persones l'any. L'atenció directa que presten les organitzacions membres d'ECAS i la tasca de la pròpia federació per vertebrar el sector es fonamenten en voluntat de transformar la societat per fer-la més justa i igualitària. En la nostra tasca diària prioritzem l'atenció a col·lectius en situació o risc d'exclusió per tal que els drets de totes les persones es facin efectius i possibilitin l'exercici de la plena ciutadania.

ANNEX 3 | Reflexions d'ECAS amb motiu del debat parlamentari sobre la ILP per una Garantida de Ciutadania | Juliol 2015

entitats
catalanes
d'acció
social

índex

- A. Reflexions com a preàmbul
- B. Fruit d'aquestes reflexions, PROPOSEM
- C. Valoració sobre la ILP per una Renda Garantida de Ciutadania

Des de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) sempre hem intentat fer arribar les nostres valoracions i propostes a les forces parlamentàries com una aportació per al bon govern de les polítiques públiques, i en especial les socials. En aquesta ocasió, manifestem la nostra posició amb motiu del debat parlamentari sobre la ILP per una Renda Garantida de Ciutadania, a la qual ens hem adherit i donem suport.

A. Reflexions com a preàmbul

1. Un país renovat. Des d'ECAS defensem, per sobre de tota opció política, la construcció d'un país diferent on regnin l'equitat i la justícia social. Aquesta és una tasca de tots i totes, i ens sentim corresponsables en la lluita contra la pobresa i les desigualtats. Fem una crida als partits i a la ciutadania per treballar plegats per una societat amb més benestar per a totes les persones i on la igualtat d'oportunitats per a tothom sigui una realitat. Aquest hauria de ser l'objectiu prioritari del debat parlamentari al voltant de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC).

2. La prioritat de l'Estat de Benestar. Ens preocupen algunes veus i certs discursos que darrerament argumenten la insostenibilitat de l'**Estat de Benestar**, tot afirmant que avui ja no és possible el seu manteniment. Sostenen que l'increment de la despesa social ha crescut en excés i que els poders polítics, víctimes de l'economia financera dominant, han de claudicar de la responsabilitat de ser garants dels drets de les persones i de la funció redistributiva que motivà el seu naixement. De fet, Catalunya és de les regions de la Unió Europea amb menys treballadors als serveis socials: tan sols un 8%, davant el 15% de mitjana a la UE-15.

Avui es parla de la societat del benestar, de la col·laboració públic-privada, de la privatització i de nous models de finançament amb aportacions econòmiques, copagaments o assegurances privades que posen en perill el contracte social que fins avui hem tingut. La col·laboració de l'Administració pública amb el sector d'iniciativa social entenem que s'ha de veure sempre com a complementària, mai substitutòria de la responsabilitat de complir els drets de ciutadania que emanen del contracte social: sanitat, educació, serveis socials...

Des d'ECAS defensem un Estar de Benestar en què els poders públics juguin el seu paper protector i garanteixin els mínims vitals a què la ciutadania té dret, tal com recullen les nostres lleis. **És obligat prioritzar**

aquelles polítiques socials que permetin assegurar la cobertura de les necessitats socials bàsiques.

3. Visió de la pobresa global. Vivim una creixent compartimentació de la pobresa que sembla donar a entendre que existeixen diferents tipologies de pobresa desvinculades de la vivència individual de cada persona. Es parla de pobresa infantil, energètica, habitacional, alimentària, de treballadors pobres... I amb molta freqüència ens trobem amb mesures pal·liatives per fer front a aquesta diversitat de pobreses.

La nostra experiència quotidiana, però, ens mostra una visió més global de la pobresa que no és una realitat formada per parts separades i inconnexes, sinó que afecta la persona de manera integral, incloent el seu entorn i les seves relacions, i en què els diferents elements s'interrelacionen i es condicionen mútuament. Les polítiques socials que avui es duen a terme estan orientades a pal·liar cadascuna de les pobreses identificades de manera reactiva i parcial, obviant que les diverses manifestacions són senyals d'una problemàtica més profunda. No es dóna, per tant, una resposta integral que se centri en l'acció preventiva i globalitzada en relació a cada persona en situació de pobresa.

Des d'ECAS volem un canvi en les polítiques socials perquè focalitzin la seva acció en resoldre la situació global de la persona i, alhora, busquin respostes que ataquin les causes de les desigualtats. Demanem que se superin les accions assistencials i parcials, que no ofereixen una atenció integral a la persona i només són pedaços sense el caràcter transformador necessari per combatre el fenomen de fons.

B. Fruit d'aquestes reflexions, PROPOSEM:

1. La garantia d'uns ingressos mínims per a una vida digna de tota la ciutadania (en compliment de l'Estatut de Catalunya, art. 24.3). Aquest és l'element fonamental per lluitar contra la pobresa i combatre les desigualtats, cada dia més accentuades. Entenem que assegurar una renda mínima de subsistència per fer front a les despeses de la vida quotidiana és un instrument educatiu i d'apoderament individual que permet l'autonomia econòmica i personal de cada individu, i que li atorga la capacitat de gestionar-se i assumir les pròpies responsabilitats alhora que li proporciona les condicions mínimes per exigir els seus drets i participar en la governança de la societat.

2. Unificar els ajuts en una única prestació i introduir una major racionalització en la gestió del sistema de prestacions socials. Avui patim duplicitats, manca de coherència en les condicions i normatives existents, complexitat en l'accés a les ajudes, discrecionalitat en l'atorgament, feble caràcter supletori entre els diferents ingressos de la persona, dificultat en

els circuits d'entrada i sortida als programes d'ajuda... **Aquesta realitat ens obliga a demanar amb caràcter d'urgència una transformació de les ajudes avui existents i de la seva gestió.**

La seva simplificació ha de passar per eliminar la multiplicitat d'ajudes, que han de convergir en una única ajuda. La proposta de la **ILP per una Renda Garantida de Ciutadania** pot ser l'alternativa que permeti aquest canvi radical en les polítiques socials. Cada ciutadà hauria de disposar d'un únic expedient i un únic referent en l'administració per a la gestió de la cobertura de les seves necessitats.

Creiem en un **sistema de protecció social integrat**, amb una millor articulació del conjunt de les polítiques de benestar que assegurin a la ciutadania el compliment de tots els serveis públics que el defineixen: educació, salut, habitatge i ocupació.

En conclusió, defensem una societat on les grans desigualtats que avui patim desapareguin i l'aplicació d'una renda d'ingressos mínims és l'instrument decisiu per aconseguir-la. Només amb la responsabilitat de tots els partits polítics parlamentaris podrem assolir aquesta realitat. No deixem passar l'oportunitat d'aquest debat parlamentari per apropar-nos a aquesta nova societat més equitativa que tots i totes desitgem. Demanem que partits i impulsors de la ILP arribin al **consens mínim per iniciar un procés vers la implantació de la Renda Garantida de Ciutadania**, que encara que no s'assoleixi plenament pugui representar un **primer pas per a un nou sistema de protecció social**.

C. Valoració sobre la ILP per una Renda Garantida de Ciutadania

1. Considerem que **tot ciutadà té dret a accedir a una renda mínima per a una vida digna** segons les condicions que legalment s'estableixin. Aquest reconeixement comporta que tots aquells ciutadans que no disposen dels ingressos mínims per garantir la cobertura de les seves necessitats vitals tenen dret a aquesta prestació.
2. Els objectius d'aquesta proposició de llei se centren en cobrir les necessitats bàsiques de la ciutadania i dignificar la persona. S'hauria d'incorporar un altre objectiu: **proporcionar els instruments necessaris per aconseguir la capacitat, l'apoderament i l'autonomia de les persones beneficiàries**. Si obviem aquest darrer aspecte, la seva implantació haurà perdut la gran ocasió per a **millorar la cohesió social de la nostra comunitat**.
3. L'aplicació d'aquesta llei implica **la necessitat d'un canvi en el sistema de protecció social, en els instruments de gestió i en les prestacions existents**, per tal de racionalitzar-les i reduir-les –a ser possible– a **una**

única ajuda. La persona hauria de tenir una història social única que evités els processos complexos, llargs i dificultosos. Difícilment es podrà fer una bona aplicació si no es replantegen aquests altres aspectes de les prestacions actuals.

4. El model d'aplicació de la llei obliga a un **treball interdepartamental** que permeti la transversalitat en la gestió dels ajuts i les mesures de suport. D'igual manera, el **caràcter suplementari** respecte d'altres prestacions no contributives, subsidi d'atur o assistencials, hauria de prioritzar els ingressos provinents de l'Estat i, en última instància, **la RGC hauria de complementar** la quantia de la prestació fins arribar als 664 euros que marca la llei.

5. Les **males praxis en el mercat laboral**, amb la presència de l'economia submergida, han generat un **empitjorament en la qualitat de la contractació, cada vegada més precària**. Una d'elles és la contractació a mitja jornada de treballadors que realitzen l'altra meitat de la jornada en negre. Aquest fet no pot dificultar el **caràcter suplementari de la RGC**. Al contrari: cal impulsar una acció clara contra els beneficis de les empreses gràcies a aquestes praxis fraudulentament, demanar més inspectors laborals i articular nous mecanismes que dificultin que aquell que cobra en negre pugui beneficiar-se d'aquesta renda per una informació falsa de necessitat, deguda a uns ingressos no declarats. Tampoc es pot permetre que l'empresa sigui la primera beneficiària d'aquesta iniciativa i l'aprofiti per reduir encara més els salaris, gràcies a que la RGC ja assegura els mínims vitals necessaris als seus treballadors. Cal dir **PROU a les accions fraudulentament i d'explotació de les persones**.

6. Defensem el dret a la renda garantida, però no estem d'acord que aquesta comporti oblidar un altre dret social com és el **dret al treball**. Creiem que **els poders polítics també tenen la responsabilitat de promoure l'ocupació i la ciutadania activa**. Són dos drets que s'interrelacionen perquè si la persona no té els mínims vitals coberts difícilment podrà pensar en altres aspectes de la seva vida, mentre que si gaudeix d'aquesta cobertura essencial pot focalitzar la seva activitat en millorar les seves competències i trobar una ocupació. No podem oblidar que el grau de participació de cada persona al mercat laboral condiciona la seva capacitat per a sortir de la pobresa i no dependre d'una prestació pública. És, per tant, obligat **abordar conjuntament la garantia d'aquests dos aspectes**.

Si acceptem que un dels objectius de la RGC és l'apoderament de la persona, cal crear els recursos necessaris per fer un seguiment i donar un suport tècnic i educatiu que permeti a tot ciutadà beneficiari dur a terme un procés de desenvolupament personal, capacitat i enriquiment de les seves competències per tal que pugui participar plenament a la societat. Se'ns planteja la necessitat d'assolir la **coresponsabilitat de l'Administració, les persones beneficiàries i el conjunt de la societat** per tal d'aconseguir aquest objectiu, que només és factible si juntament amb la prestació econòmica es contemplen els **aspectes educatius i de suport individualitzat**.

Creiem que amb la manca d'ocupació actual cal impulsar noves alternatives que puguin generar condicions que ajudin a l'apoderament individual. Estem parlant de **crear activitat**. És a dir, que no hagi cap ciutadà passiu ni dependent. La participació comunitària, la creativitat i la innovació han de proporcionar les eines per a l'activació de les capacitats de la ciutadania. **És urgent focalitzar els esforços a identificar noves maneres de construir una ciutadania activa i autònoma.**

7. Aquestes reflexions ens porten a demanar que el sistema de protecció garanteixi als receptors de la RGC, entès com a grup vulnerable, aquells recursos educatius i de capacitació que els permetin desenvolupar un **doblet procés individual: disposar dels mínims per viure i realitzar una transformació personal que els faci plenament autònoms**. Entre els col·lectius amb major risc d'exclusió destaquem els joves –amb un alt percentatge d'atur i un nombre important sense cap experiència laboral– i els majors de 45 anys que porten més de dos anys sense feina. Per evitar la seva cronicitat en la RGC són urgents les mesures generadores d'ocupació per a aquests col·lectius. No compartim el corrent d'opinió que accepta l'existència de ciutadans inactius i dependents per al manteniment de l'actual model socioeconòmic. Al contrari: **proposem la creació de nous instruments per incrementar l'ocupació i l'activitat de tota la població**. Tothom té alguna cosa a aportar a la comunitat.

8. La RGC ha de garantir els aspectes relacionats amb la **gestió de la prestació**. Ha de ser flexible en les condicions que es demanen, poder-se adaptar a la realitat de les persones, ser àgil en la resolució de les demandes i establir un sistema automàtic d'entrada i sortida en funció de les circumstàncies personals. Ens referim especialment a la conveniència de **fer compatible la RGC amb els contractes laborals**, encara que siguin esporàdics o de curta durada. Poden representar una primera experiència laboral i, per tant, una possible avantsala a la inserció en el mercat laboral. No pot ser que la contractació laboral esporàdica pugui ser rebutjada per persones beneficiàries de la RGC pel fet que representi el perill de no tornar a rebre la prestació en perdre la feina.

9. Considerem recomanable la **temporalitat il·limitada** d'aquesta renda, amb un control periòdic de tots els casos a través d'una **avaluació cada dos anys** amb la finalitat de comprovar que les condicions que donen dret a la prestació es mantenen. Per a aquelles persones que difícilment trobaran un lloc de treball caldria, en el marc dels objectius citats, proporcionar els instruments necessaris per aconseguir la capacitació, l'apoderament i l'autonomia de la persona. En aquesta línia s'haurien de potenciar les **clàusules socials** i altres recursos que facilitin la consecució dels esmentats objectius (empreses d'inserció, tallers ocupacionals, etc.).

10. **Valorem positivament que la Renda Mínima d'Inserció s'integri a la RGC** com una mesura per **unificar les prestacions**, sempre i quan es potenciïn els aspectes plantejats. Entre ells, el suport individual per a la transformació i activació de totes les persones beneficiàries. Creiem que cal, en tot cas, una **ajuda unificada per a tota la població que no té uns mínims ingressos**.

11. La prestació que la RGC fixa de 664€/mes, prenent com a referència la renda de suficiència (7.967,63€/any/persona) és **una suma que millora les actuals prestacions econòmiques** (PIRMI, PNC), però que representa el **perill d'incentivar una ciutadania passiva i depenent** perquè la quantia supera el salari mínim interprofessional, situat en 648,60€/mes.

Si analitzem la proposta dels ingressos de la unitat familiar, considerem que **és excessiu l'increment que preveu per a cadascun dels seus membres** (1.129€ per a dues persones, 1.594€ per a tres, 2.058€ per a quatre...), i creiem que cal **fixar un topall en aquests ingressos familiars**. Una opció és aplicar un increment percentual que decreixi a partir del tercer fill fins arribar a aquest topall determinat, que no es podrà superar encara que augmenti el nombre de fills.

12. Ens preocupa que la població immigrada sense residència legalitzada pateixi una nova exclusió amb l'aplicació d'aquesta llei, que no reconeix el seu dret a percebre aquesta renda. Creiem que **la residència enregistrada al padró municipal durant un any ha donar el dret a ser beneficiari de la RGC**, que hauria de concedir-se sense dificultats afegides.

13. Quant a les veus que afirmen que l'aplicació de la RGC no és viable econòmicament en un moment de crisi i manca de recursos públics, creiem que es poden trobar vies alternatives que permetin iniciar la seva implantació sense més retards i **proposem una aplicació progressiva**. Si bé ens havíem pronunciat a favor de prioritzar els col·lectius més vulnerables, avui creiem que aquesta mesura pot arribar a ser discriminatòria i, en conseqüència, proposem que la progressivitat s'apliqui partint del principi del dret reconegut. En base a aquest principi, s'hauria d'assegurar una quantitat petita (possiblement els 420€ de la RMI) a tota la població que no arribi als ingressos mínims fixats, i anar incrementant la quantitat anualment fins arribar a l'establerta per la RGC (664€).

14. Som conscients que la definició de la RGC ha provocat interpretacions errònies de les seves característiques i, amb voluntat de confondre, se l'ha volgut definir com una renda bàsica, cosa que mai ha estat present al text de la llei. Malgrat tot, les veus contràries a la proposta han fet uns càlculs científicament poc fiables que volen demostrar la seva inviabilitat. Creiem que és urgent, per evitar més equívocs i falsos arguments, **realitzar un càlcul rigorós i imparcial** que, a partir de la previsió del nombre de beneficiaris i de la complementarietat amb altres prestacions, permeti fer una **previsió del cost de la RGC**. (Aquest càlcul hauria d'incloure el cost de la prestació econòmica i el dels programes de suport i acompanyament personal.)

Per acabar, volem recordar que **la inversió social té una gran capacitat de generar un impacte transformador en la societat** i que, malgrat la necessitat d'assegurar la seva sostenibilitat econòmica, estem convençuts que **és possible tirar endavant aquesta iniciativa sempre i quan es canviïn les prioritats de govern i es faci una reestructuració de les prestacions actuals**.